

Sopron bencés kecsketemploma

2011 december 20. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmen kívül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Sopron hatvanezer lakosú megyei jogú város, egyike hazánk legrégebbi, 1277 óta városi rangú településeinek. Belvárosa megőrizte középkori formáját, polgárházairól és palotáiról évszázadok történelmét, stíluskorszakok változásait olvashatjuk le. A várfalon kívüli negyedek girbegurba házsorai, a nagy kapus udvarok, tágas pincék a régi soproni parasztpolgárok, szőlész-borász, zöldségkertész poncichterek világát idézik. Sopron templomai közül a régi temetőnél található Szent Mihály-plébániát és a XIII. századi Szent Jakab-kápolnát, a keresztes lovagok Szent János-egyházát és a Szentlélek-templomot bemutattuk már e helyen, amint a városhoz tartozó Bánfalva Mária Magdolna-plébániája és a pálosok ottani kolostortemploma is szerepelt sorozatunkban.

A mostani, ünnepi alkalomból az ország alighanem legszebb terén álló, állványköpenyét sok év után levetett bencés – korábban Szent Ferenc-rendi – templom történetével, szépségeivel ismerkedhetünk meg.

A jó útra tért assisi nemesember jámbor cselekedeteinek és tanításainak, 1210. évi rendalapításának híre hamar eljutott Itálián túlra is. Midőn – 1223. november 22-én – a pápa írásban is jóváhagyta Francesco rendjének működését, követői már több közösséget alkottak Közép-Európában. Német földön gyorsan terjedt az aszketikus és szociális mozgalom, 1220 körül Tübingiában már szerzetesházakat, városi ispotályokat tartottak fenn a kolduló barátok. Erzsébet, a Patakon 1207-ben született, gyermekként Wartburg várába vitt Árpád-házi királyné tőlük hallhatott a világi javak hiábavalóságáról és a szegények gyámolításáról, amely röpke életét ettől fogva vezette. Amikor Erzsébet 1231-ben meghalt, már Magyarországon is léteztek a ferences regulát követő szerzetesi közösségek. Első kolostoraik – Esztergomban, Győrött és Nagyszombatban – épülőfélben vagy már készen voltak, és bizonyosra vehető, hogy a német nyelvhatáron fekvő élénk kereskedelem Sopronban korán, a tatárjárás körüli esztendőben megjelentek a kolduló barátok. Megbecsülésüket, a kor mérlegelő szellemét bizonyítja, hogy város a piacon adott helyet klostromuk felépítéséhez.

Ezerkétszázhetvennyolcban említi először írott forrás a soproni ferenceseket, ekkor azonban már állhatott a klostrom (a XII. század óta működő piac neve is csak 1379-ben lép színre írásban). A templom 1280-ban készült el Geisel Henrik helyi polgár adományából, aki vagyonát a kolduló barátoknak adta vezeklésként – olvashatjuk Czellar Katalin városismertetőjében –, utalással a kolostor korábbi voltára, miszerint az oldalhajó és a szentély boltozatát támasztó külső támpillérekre a déli oldalon nem volt szükség. A remekmű? épület felmérését, arányainak visszaszerkesztését Henslmann Imre végezte el 1880-ban. A háromhajós hosszház alaprajza szabályos négyzet. A főhajó régi bécsi lábban mért hossza megegyezik a szentélyével, amint a szélességük és

magasságuk is egyforma. A főhajó szélességének éppen a fele a mellékhajóké, így adják ki egymás mellett a csarnokszer?, szintén egyenlő magasságú négyzetes hosszházat. A 48 méter magas, emeletein nyolcszögletű torony az 1300-as évek elején épült. Gótikus stílusjegyei a Duna menti – bécsi, pozsonyi és budai – műhelyek alkotásaival mutatnak rokonságot. Csúcsíves bejárata fölött a köpönyegét védelmezőn kiterjesztő Szűz Mária alakja látható (az Anjou-kori freskót előbb Storno Ferenc építész 1892-ben, majd Bartha László festőművész 1958-ban más-más ízlés szerint restaurálta). A templom közismert nevét adó kecskés címer a szentély északi falán látható. Geisel leszármazottainak, a Kecskés családnak bérrel bevont, címeres tornapajzsa a XV. századból származik.

A múzeumszerű templom gazdagon tárja elénk a csúcsíves és reneszánsz stílusú részleteket, díszítőelemeket, a pompás barokk oltárokat, képeket és berendezési tárgyakat.

Középkori kolostorát azonban a XVII. században átépítették, csupán a szentélyhez dél felől csatlakozó régi sekrestyén keresztül megközelíthető káptalanterme maradt épségben, amely az 1300-as évek első felében készült. A gótikus boltozatot tartó pillérek fejezetein a hét főbont jelképező faragványokat tanulmányozhatjuk. A szentély északi falának tövében nyíló lépcsőlejáró vezet az 1650-ben újra megnyitott kriptába. Itt került elő az elmúlt évtized emléki felújításának, régészeti feltárásainak egyik legértékesebb lelete, egy fiatal nemesasszony száz évvel korábról megőrződött földi maradványa. Pontosabban a Magyarországon eddig páratlan épségben megmaradt öltözeke: selyem ingváll, aranyszállal kivarrt bársonyruhája, szoknyája, gyapjúszövetből varrt, paszományos, körgalléros köpenye. Restaurálása után a templomban fogják kiállítani.

Híres személyeket látott, fontos események színhelye volt Sopron legrangosabb temploma. 1622 nyarán itt koronázták magyar királynévá II. Ferdinánd feleségét, 1625 novemberében a Habsburg uralkodó fiát, III. Ferdinándot a templomban avatták magyar királlyá. Ezekben az években több országgyűlést is tartottak benne. Később, 1681-ben I. Lipót fontos törvényeket szentesített Sopronban, az ő feleségét szintén a templomban koronázták meg. Gróf Széchenyi István, a város díszpolgára és családja gyakran járt a soproni bencésekhez – akiké időközben a ferencesek régi egyháza lett. II. József 1787-ben feloszlatta a kolduló rendet, a klostromot bezárták, negyed századig raktárként használták. 1802-ben kapta meg a Szent Benedek-rend, amely azóta is gondját viseli a templomnak, értékes műtárgyainak és berendezésének. A Templom utcára nyíló kolostort 1950-től egyetemi kollégiumnak használták, az akkoriban helyreállított káptalanteremben múzeumot rendeztek be.

Ludwig Emil -mno.hu

Ajánló